

Sygn. akt I C 178/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Łęczycy, I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia SR Agnieszka Leszczyńska

Protokolant Aneta Kuleczka

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2016 roku w Łęczycy na rozprawie sprawy z powództwa **A. G.**

przeciwko **M. G.**

o naruszenie posiadania

1. przywraca powodowi A. G. utracone przez niego wskutek naruszenia przez pozwaną M. G. posiadanie lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) nakazując pozwanej M. G. wydanie powodowi A. G. kluczy do powyższego lokalu mieszkalnego;
2. nakazuje pobrać od pozwanej M. G. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łęczycy kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu;
3. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności

Sygn. akt I C 178/16

UZASADNIENIE

W dniu 10 maja 2016 roku A. G. wniósł do Sądu Rejonowego w Łęczycy pozew o naruszenie posiadania, sprecyzowany pismem z dnia 18 maja 2016 roku, w którym domagał się przywrócenie posiadania mieszkania nr (...), położonego w Ł. przy ul. (...). W uzasadnieniu powód podał, że z uwagi na wymianę zamka w drzwiach mieszkania przez jego matkę M. G., nie ma możliwości dostania się do wnętrza mieszkania, przez co został wbrew swojej woli pozbawiony posiadania. Wskazał, że matka nie wpuszcza go do domu, złożyła wniosek o jego wymeldowanie, nie interesuje się nim, nadużywa alkoholu i urządza libacje. Nadto, powód w pozwie zamieścił wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

(d. pozew – k. 2, pismo – k. 8 – 9)

Postanowieniem z dnia 10 czerwca 2016 roku Sąd zwolnił A. G. od kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości.

(d. postanowienie – k. 15)

W piśmie, skierowanym do Sądu, M. G., zwróciła się z prośbą o eksmisję syna A. G.. Podała, że A. G. dobrowolnie wyprowadził się z domu. Nadto wskazała, że zniszczył w mieszkaniu drzwi do łazienki i 10 par jej butów, wyniósł niektóre sprzęty, w tym m. in. laptopa. Poza tym podniosła, że syn jest w stosunku do niej wulgarny, agresywny i kłamie.

(d. pismo – k. 24)

Na rozprawie z dnia 20 lipca 2016 roku powód popierał powództwo, pozwana wносиła o jego oddalenie.

(d. protokół z rozprawy – k. 36 – 39)

Zarządzeniem z dnia 21 lipca 2016 roku Sąd wyłączył ze sprawy pismo pozwanej M. G., w którym domagała się eksmisji syna.

(d. zarządzenie – k. 41)

Do zamknięcia przewodu sądowego stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. G. jest synem M. G.. Aktualnie jest uczniem IV klasy technikum. Wspólnie z matką, ojczymem i przyrodnią siostrą powód mieszkał w mieszkaniu nr (...) położonym w Ł. przy ul. (...). mieszkanie jest spółdzielcze. Zarówno powód jak i pozwana są zameldowani w tym mieszkaniu, a głównym najemcą jest M. G.. Kontakty syna z matka układały się poprawnie do czasu rozstania pozwanej z mężem (ojczymem powoda) tj. do początku roku 2015.

(d. zeznania M. G. k. 39)

Od rozvodu matki z mężem, powód zamieszkiwał już tylko z M. G.. Matka skarżyła się na wysokie rachunki za prąd wynikające z nadmiernego korzystania z urządzeń elektrycznych przez syna, a syn na nieprawidłowe zachowanie matki wobec niego i złe towarzystwo, z którym się zaczęła zadawać po rozwodzie. Pomiędzy stronami dochodziło do konfliktów między innymi na tle wydatków na energię elektryczną, ogrzewanie czy wodę.

(d. faktury Vat z (...) S.A. z siedzibą w G. – k. 25, 29 – 32, wezwania do zapłaty – k. 26 – 28)

W sierpniu 2015 roku M. G. wyjechała na wakacyjny urlop. Przed urlopem pozwana wymieniła zamek do drzwi, nie dała synowi klucza do nowego zamka. Przez czas wyjazdu matki tj. około trzy tygodnie powód nie mógł korzystać z mieszkania, A. G. podejmował interwencje w związku z zaistniałą sytuacją, poprzez informowanie różnych służb, w tym policji o zaistniałej sytuacji. Po powrocie pozwanej z wakacji, M. G. udostępniła synowi mieszkanie, mógł on korzystać z mieszkania jednak tylko pod obecność w nim pozwanej i jedynie wówczas, gdy pozwana wpuściła go do środka, co nie zawsze miało miejsce.

W październiku 2015 roku powód definitywnie przestał mieszkać z matką. Nie mogąc korzystać z mieszkania przy ul. (...), zamieszkał z ojczymem i przyrodnią siostrą, gdzie mieszka do chwili obecnej.

(d. zeznania powoda A. G. – k. 38, k. 39, zeznania pozwanej M. G. – k. 38 – 39)

W dniu 8 listopada 2015 roku w Ł. A. G. zniszczył M. G. łącznie 10 par butów, w tym buty sportowe, kozaki i inne poprzez pocięcie ich, czym spowodował szkodę w wysokości 1000 złotych. W związku z tym czynem Sąd Rejonowy w Łęczycy, II Wydział Karny, wyrokiem z dnia 24 lutego 2016 roku warunkowo umorzył postępowanie karne wobec powoda na okres 2 (dwóch) lat. W punkcie 2 (drugim) wyroku, na podstawie art. 67 § 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody, wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz M. G. kwoty 1000 (jednego tysiąca) złotych.

(d. wyrok Sądu Rejonowego w Łęczycy, II Wydział Karny z dnia 24 lutego 2016 roku – k. 33)

M. G. ma jeszcze jedno dziecko, małoletnią L.. Nadzór nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej przez M. G. i K. M. nad małoletnią L. sprawuje kurator sądowy. Podczas wizyt kuratora M. G. skarżyła się, że jej syn złośliwie naraża ją na koszty. Kurator wykonując swoje czynności w środowisku sąsiedzkim nie miała informacji o złym zachowaniu powoda wobec pozwanej. Kurator namawiał M. G. do pogodzenia się z synem.

(d. zeznania świadka D. P. – k. 37)

A. G. ma 19 lat i jest uczniem Technikum Nr (...) w Ł.. Naukę rozpoczął w roku szkolnym 2013/2014. Osiąga przeciętne wyniki w nauce i nie sprawia kłopotów wychowawczych. Od drugiej klasy, A. G. zaczął sporadycznie opuszczać zajęcia lekcyjne, pojedyncze godziny lekcyjne, spóźniał się na pierwsze zajęcia. Sytuację tę tłumaczył skomplikowaną relacją

rodziną i problemami mieszkaniowymi. Jedynie w I klasie matka uczęszczała na zebrania szkolne, od II klasy zaprzestała jakichkolwiek kontaktów ze szkołą. W drugiej i trzeciej klasie A. G. pełnił funkcję przewodniczącego klasy. Przewidywany termin zakończenia edukacji to rok 2017. Aktualnie powód pobiera naukę w czwartej klasie technikum.

(d. zaświadczenie nr (...) – k. 10, opinia wydana przez Zespół Szkół (...) w Ł. – k. 35)

M. G. złożyła wniosek o wymeldowanie A. G. z miejsca stałego pobytu w Ł. przy ul. (...) uzasadniając go ponad 6 – miesięczną nieobecnością syna w mieszkaniu.

(d. pismo z Urzędu Miejskiego w Ł. – k. 18)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, albowiem w toku postępowania nie ujawniła się żadna okoliczność, która podważyłaby ich wiarygodność oraz z zeznań świadka D. P., a także stron postępowania: powoda A. G. i pozwanej M. G.. Stanowisko stron było odmienne jedynie w zakresie przyczyn konfliktu, nie zaś samego posiadania i jego naruszenia. Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda i pozwanej o przesłuchanie świadków, albowiem w ocenie Sądu nie miały one znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i zmierzałyby do przedłużenia postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne z przyczyn wskazanych poniżej.

Podstawą prawną roszczenia powoda jest przepis art. 344 § 1 k.c., który stanowi, iż przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba, że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem. Zarówno w judykaturze, jak i doktrynie utrwalili się jednolity i niekwestionowany pogląd, iż chodzi tu o orzeczenie wydane po naruszeniu posiadania, a przed zakończeniem procesu posesoryjnego. Do przesłanek sądowej ochrony posiadania należą: samowolne naruszenie posiadania oraz dochodzenie roszczenia w ciągu roku od chwili naruszenia.

Samowolne naruszenie posiadania polega na bezprawnym wkroczeniu w sferę władztwa faktycznego posiadacza. Kwalifikacja naruszenia, jako samowolnego, wymaga ustalenia, że osoba dokonująca naruszenia nie była do tego upoważniona, tzn., że było ono obiektywnie bezprawne, przy czym zła lub dobra wiara nie ma żadnego znaczenia. Naruszenie posiadania tylko wtedy nie będzie samowolne, gdy istnieje podstawa prawna usprawiedliwiająca wkroczenie w zakres cudzego posiadania. Podstawą taką może być wyraźny przepis prawa, orzeczenie sądowe, decyzja administracyjna, a także zgoda samego posiadacza.

Stosownie do treści art. 478 k.p.c. w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego. Roszczenie o naruszenie posiadania nie jest, bowiem zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba, że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem (art. 344§1 zdanie drugie k.c.).

W realiach rozpoznawanej sprawy Sąd uznał, iż powód A. G. występując z powództwem, w dniu 10 maja 2016 r., udowodnił, iż w miesiącu październiku 2015 r. pozwana samowolnie naruszyła jego posiadanie i wystąpił z roszczeniem w ciągu roku od chwili jego naruszenia. Okoliczność tą potwierdził świadek oraz sama pozwana w toku procesu, która przyznała, że od miesiąca października syn nie mieszka na stałe w mieszkaniu nr (...), położonym w Ł. przy ul. (...). pozwana nie zaprzeczyła także, że wymieniła zamek w drzwiach wejściowych i nie dała klucza od tego zamka synowi. Nie sposób zgodzić się z pozwaną, która twierdzi, iż powód dobrowolnie wyprowadził się z zajmowanego wspólnie z nią mieszkania. Dla oceny przesłanki dobrowolności opuszczenia lokalu istotny jest między innymi czas, w jakim powództwo posesoryjne zostało wytoczone. Jeżeli dana osoba - pomimo usunięcia jej z lokalu

wbrew jej woli - przez długi okres czasu nie podejmuje kroków prawnych w celu przywrócenia jej posiadania tego lokalu, świadczyć to może o opuszczeniu przez nią miejsca stałego pobytu w rozumieniu art. 15 ust. 2 ustawy z 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Podkreślenia wymaga, że ochrona posiadania jako stanu faktycznego jest krótkotrwała, gdyż roszczenie posesoryjne ograniczone jest terminem zawitym i wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili dokonania naruszeń (vide Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2015 r., II SA/Sz 1003/14, publ. Lex). Powód powództwo złożył już 10 maja 2016 roku, wcześniej podejmował inne kroki, tj. informował policję, władze szkoły, do której uczęszcza. A zatem należy przyjąć, iż wystąpił z powództwem dopiero wtedy, gdy podejmowane przez niego kroki nie przynosiły rezultatu.

Na marginesie rozważań należy pokreślić, że narastający konflikt rodzinny i wzajemna niechęć stron nie powinna znajdować finału w Sądzie w sprawie niniejszej. Powódka jako matka pozwanego, winna uświadomić sobie, że na niej jako matce wciąż ciąży ustawowy obowiązek pieczy nad synem, który mimo uzyskania pełnoletniości nadal się uczy i nie jest przystosowany do rozpoczęcia samodzielnego życia. Przerzucanie obowiązków z matki na ojca nie jest przedmiotem niniejszego postępowania, a takowe rozwiązanie sytuacji konfliktowej było proponowane de facto przez pozwaną, tj. by powód zamieszkał z biologicznym ojcem, z którym aktualnie po wielu latach braku kontaktu, ma dobre stosunki. Z drugiej strony powód także winien mieć świadomości, iż ma względem swojej matki określone obowiązki, nie powinien narażać jej na dodatkowe, nieuzasadnione koszty, a tym bardziej niszczyć rzeczy należących do niej.

Niezależnie od powyższego, pozwana, mimo ciężącego na niej w tej mierze obowiązku wynikającego z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w przedmiotowym postępowaniu nie udowodniła, że istnieje podstawa prawna usprawiedliwiająca naruszenie przez nią posiadania.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie art. 344 § 1 k.c., Sąd przywrócił A. G. utracone przez niego, wskutek naruszenia przez pozwaną M. G., posiadanie lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...) nakazując pozwanej wydanie powodowi A. G. kluczy do powyższego lokalu mieszkalnego.

Zgodnie z art. 344 § 1 k.c. w razie samowolnego naruszenia posiadania przysługuje posiadaczowi roszczenie „o przywrócenie stanu poprzedniego” i „o zaniechanie naruszeń”.

Celem restytucyjnego roszczenia posesoryjnego („o przywrócenie stanu poprzedniego”) jest przywrócenie posiadaczowi władztwa nad rzeczą w dotychczasowym rozmiarze. W przypadku „wyzucia z posiadania” przywrócenie stanu poprzedniego następuje poprzez nakazanie wydania rzeczy. Natomiast w przypadkach naruszenia posiadania bez pozbawienia posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą należy zastosować roszczenie o treści odpowiedniej wobec dokonanego naruszenia.

Posiadacz może żądać od pozwanego „zaniechania naruszeń”. Zasadniczo występuje z takim roszczeniem obok żądania przywrócenia poprzedniego stanu posiadania w razie naruszenia jego posiadania poprzez „zakłócenia”, które nie mają postaci pozbawienia faktycznego władztwa nad rzeczą. Roszczenie o zaniechanie naruszeń jest uzasadnione w razie realnego zagrożenia dalszymi naruszeniami.

Postaciom naruszenia posiadania - poprzez „wyzucie z posiadania” oraz poprzez „zakłócenie posiadania” - odpowiadają odmienne w swej sentencji orzeczenia sądu „o przywróceniu poprzedniego stanu posiadania”.

W przypadku, gdy naruszenie posiadania polegało na pozbawieniu posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą, wystarczy „nakazanie pozwanemu wydania rzeczy powodowi”. Natomiast w przypadku „zakłócenia posiadania” bez pozbawienia posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą w sentencji wyroku należy, więc ująć nakazanie pozwanemu czynności prowadzącej do przywrócenia poprzedniego stanu posiadania.

W przedmiotowej sprawie utracone posiadanie nastąpiło przez wymianę zamków i niewydanie klucza, co w konsekwencji uniemożliwiło A. G. korzystanie z mieszkania dotychczas przez niego zajmowanego. Dlatego też, uwzględniając powództwo, Sąd nakazał pozwanej M. G. wydanie powodowi A. G. kluczy do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ul. (...). W konsekwencji, orzekł jak w punkcie 1 (pierwszym) wyroku.

Na podstawie 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.) Sąd orzekł jak w punkcie drugim sentencji wyroku, nakazując ściąganie od pozwanej M. G. kwoty 200 (dwustu) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu.

Fakultatywne nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności przez sąd z urzędu wchodzi w grę, jeżeli sąd zasądza należność z weksłu, czeku, warrantu, rewersu, dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego, którego prawdziwość nie została zaprzeczona, oraz jeżeli uwzględnia powództwo o naruszenie posiadania (art. 333 § 2 k.p.c.). W przypadku wyroków uwzględniających powództwo o naruszenie posiadania ewentualność nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności wynika z charakteru postępowania posesoryjnego, które powinno być postępowaniem szybkim i uproszczonym, o ograniczonym zakresie kognicji sądu. Także w tym przypadku decyzja, co do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności powinna być poprzedzona rozważeniem przez sąd prawdopodobieństwa uchylecia bądź zmiany wyroku wskutek jego zaskarżenia.

W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu, istniała konieczność nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności i dlatego też mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, na podstawie art. 333§1 pkt2 k.p.c., Sąd nadał wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności (punkt 3 sentencji wyroku).